

متن پرسش

سلام حضرت استاد: در بحث حرکت جوهری و در بحث «اثبات معاد به معنی عام» می‌فرمایید جهان در اثر حرکت جوهری مدام از قوه به فعل می‌رسد و یا از این طریق به آنچه تا کنون نداشته می‌رسد و وقتی تمام قوه‌های جهان به فعلیت رسید حرکت متوقف می‌شود. سوال من این است که با فرض فوق و با توجه به اینکه اولاً حرکت از جنس وجود است و ثانیاً وجود تشکیکی است لذا باید با گذر زمان (که اعتبار ما از حرکت جوهری است) در اجزایی مادی نظیر آب در اثر حرکت جوهری حتی در اعراض نیز حالاتی به وجود آید که قبلاً وجود نداشته است، چون بالاخره دارد بیشتر به فعلیت می‌رسد (مثل سیبی که هر روز بیشتر سرخ می‌شود). در حالی که در عناصر و اجزای مادی این حالت دیده نمی‌شود و این اجزا ثابتند و فقط نقل مکان می‌کنند و هیچ تغییری در اعراض آن دیده نمی‌شود. در واقع آنچه من از عناصر مادی می‌فهمم کوچکترین واحد آنها یعنی مولکول یا اتم آنهاست که این اتم‌ها هم فقط از گیاه به جانوران و از جانوران به خاک و از خاک به گیاهان منتقل می‌شوند و تغییری طی میلیون‌ها سال ندارند یا حداقل این تغییر قابل اثبات فلسفی نیست. پس چگونه ثابت کنیم که حرکت روزی متوقف خواهد شد؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: بحث «حرکت جوهری» را سعی کنید تا آخر و با شرح صوتی آن ادامه دهید. این مسائل آنجا مطرح شده و روشن گشته است. موفق باشید